

Kancelář ministryně obrany

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6 – Hradčany, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Praha 22. března 2023
Čj. MO 272190/2023-8694
Sp. zn. SpMO 21142/2023-8694

Poskytnutí informací

Ministerstvo obrany obdrželo dne 8. března 2023 žádost podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), o poskytnutí informací vztahujících se k ustanovení § 22 *Následky zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru* zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vojácích z povolání“).

Žadateli bylo sděleno, že podle § 2 odst. 4 informačního zákona se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Podle soudní judikatury a odborné literatury se pod pojem dotazy na názory řadí žádosti o poskytnutí právních výkladů, odůvodnění postupu správního orgánu či zaujetí stanoviska.

Ministerstvo obrany je toho názoru, že povaha požadovaných informací odpovídá žádosti o právní výklad. V rámci dobré správy, s přihlédnutím k tomu, že výkon státní správy ve věcech služebního poměru vojáků z povolání (dále jen „služební poměr“) je v působnosti Ministerstva obrany, byl žadateli nad rámec informační povinnosti poskytnutý interní výklad dané věci. Upozorňujeme však, že za legální výklad správního orgánu lze považovat pouze pravomocné rozhodnutí v konkrétní věci, které je závazné jenom pro účastníky daného řízení.

K prvnímu dotazu žádosti:

„V případě, že ve smyslu § 22 zákona č. 221/1991 Sb., o vojácích z povolání, dojde ke zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, na doplacení jakých peněžních náležitostí má takový voják nárok? Počítá se do toho pouze služební tarif a výkonnostní příplatek, či je možné pro výpočet zahrnout i další složky služebního platu, které by voják po dobu trvání služebního poměru jinak pobíral (např. stabilizační příspěvek, služební příspěvek na bydlení, příspěvek z fondu kulturních a sociálních potřeb, příspěvek na stravování, příspěvek za nevyčerpanou preventivní rehabilitaci, peněžitý nárok za nevyčerpané dny dovolené aj.)?“

Podle § 22 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, dojde-li ke zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, služební poměr trvá se všemi právy a povinnostmi včetně nároku na peněžní náležitosti v dosavadní výši za podmínky stanovené v odstavci 2. Podle odstavce 3 se určí výše služebního platu náležející za dobu mezi účinností zrušeného propuštění a současností ve výši tzv. zachovaného služebního platu podle § 68i zákona o vojácích z povolání.

Předně považujeme za potřebné upřesnit obecný obsah pojmu peněžní náležitosti. Za ty je nutné považovat peněžní plnění vyplývající zejména z ustanovení části páté zákona o vojácích z povolání. Půjde tedy o služební plat vojáka z povolání (dále jen „voják“), jehož složky jsou určeny v § 67 zákona o vojácích z povolání (služební tarif, výkonnostní příplatek, příplatek za službu v zahraničí, zvláštní příplatek, příplatek za zvýšenou odpovědnost, příplatek za služební pohotovost a odměnu).

Dále půjde o stabilizační příspěvek, který mezi složky služebního platu nepatří. Z této hlavy, za určitých okolností, může jít také o výstrojní a přepravní náležitosti. Mimo část pátou pak půjde o služební příspěvek na bydlení, na který má voják nárok podle § 61a zákona o vojácích z povolání.

Podle § 68i odst. 1 zákona o vojácích z povolání se zachovaný služební plat určuje jako součet výkonnostního příplatku, pokud vojákovi náležel, a služebního tarifu podle § 68 odst. 1 zákona o vojácích z povolání ke dni předcházejícímu dni, ke kterému náleží zachovaný služební plat. Přitom se vychází z posledního pravomocného rozhodnutí o stanovení služebního platu před neplatným ukončením služebního poměru.

Nárok na jiné složky platu (§ 67 zákona o vojácích z povolání, např. zvláštní příplatek nebo odměna) je tak ze zákona vyloučen.

Pokud by voják splňoval podmínky na výplatu stabilizačního příspěvku nebo služebního příspěvku na bydlení v době, kdy mu Ministerstvo obrany neumožnilo pro protiprávní propuštění ze služebního poměru konat službu, pak mu jak stabilizační příspěvek, tak služební příspěvek na bydlení musí být doplacen. Podstatné pro doplatek těchto peněžitých plnění je, zda by voják v době od protiprávního propuštění na ně splňoval podmínky nároku. Například v případě, že v této době byl voják ošetřujícím lékařem uznán dočasně neschopným pro nemoc nebo úraz po dobu delší jak jeden měsíc, mělo by to vliv na výši doplatku stabilizačního příspěvku, protože by na základě objektivní skutečnosti nesplňoval podmínky nároku pro jeho výplatu v některém kalendářním měsíci i pokud by službu skutečně vykonával.

Z fondu kulturních a sociálních potřeb (vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů) se peněžní plnění zaměstnancům neposkytuje, vyjma darů (pracovní a životní výročí), sociální výpomoci a zápůjčky. Podle § 3 odst. 5 cit. vyhlášky není na poskytnutí příspěvku z fondu kulturních a sociálních potřeb právní nárok. Pokud jde o „příspěvek na stravování“ z tohoto fondu jde o faktické naturální plnění spočívající v úhradě části nákladů na stravování z jinak hrazené stravy zaměstnancem.

Peněžitý příspěvek na stravování podle § 69 odst. 5 zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, MO svým zaměstnancům, včetně vojáků, neposkytuje.

Preventivní rehabilitace je podle § 97 zákona o vojácích z povolání naturální náležitostí. Žádný „příspěvek“ za nevyčerpanou preventivní rehabilitaci se nevyplácí. V souvislosti s preventivní rehabilitací má voják nárok na úhradu přepravních nákladů, které mu vznikly za vykonanou cestu. Pokud takové náklady vojákovi nevznikly, protože preventivní rehabilitaci neabsolvoval, nelze uplatňovat jejich náhradu.

Služební plat namísto čerpání řádné dovolené je možné vojákovi poskytnout pouze výjimečně, a to při propuštění ze služebního poměru. Tedy v případě, že nebude po zrušení rozhodnutí o propuštění pokračovat jeho služební poměr. Podmínky pro poskytnutí služebního platu namísto čerpání řádné dovolené a určení výše služebního platu jsou stanoveny v § 68j odst. 7 zákona o vojácích z povolání.

Pokud bude po zrušení neplatného propuštění ze služebního poměru vojákovi dále trvat služební poměr, jeho nárok na řádnou dovolenou nezanikl a může ji čerpat.

K druhému dotazu žádosti:

„V případě, že voják služebnímu orgánu dle § 22 odst. 4 zákona č. 221/1991 Sb., o vojácích z povolání, oznámí, že netrvá na pokračování svého služebního poměru podle odst. 1 citovaného ustanovení, náleží mu i tak právo na ušlý výdělek v podobě peněžitých náležitostí ve smyslu odst. 2 a 3 citovaného ustanovení?“

V případě, že voják po zrušení propuštění ze služebního poměru oznámí služebnímu orgánu, že nemá v úmyslu pokračovat ve služebním poměru, náleží mu peněžní náležitosti jen za dobu trvání služebního poměru, tedy do dne, ve kterém došlo k zániku služebního poměru

a) uplynutím stanovené doby podle posledního platného rozhodnutí o stanovení doby trvání služebního poměru, pokud tato doba uplynula uvedeným oznámením vojáka, nebo

b) doručením oznámení vojáka z povolání, že po zrušení rozhodnutí o propuštění netrvá na pokračování služebního poměru. V tomto případě se na zánik služebního poměru hledí jako na zánik služebního poměru uplynutím stanovené doby podle § 18 písm. a) zákona o vojácích z povolání.